
Denne Rute fulgte Paulus

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Denne Rute fulgte Paulus

4

Denne Rute fulgte Paulus

Denne Rute fulgte Paulus

[1]Genoptrykt i "Vedersø-Jerusalem Retur" Pag 131-137 under overskriften: "Med Paulus over Middelhavet."

Jp 27/5-34

Denne Rute fulgte Paulus!

Kaj Munk skildrer Hjemrejsen over Middelhavet.

I det nittende Rejsebrev fra sin store Udenlandsrejse skildrer Sognepræst Kaj Munk Stemninger og Følelser under Hjemrejsen fra Port Said til Neapel.

SAA ER VI atter i Port Said. Fra Genezaret Sø naar en Rutebil paa en 3 Timer Middelhavet, og klods op ad dettes golde, utroligt lave, af Flod og Ebbe aldrig generede Kyst spadserer Toget fra Haifa til Kantara, hvor en Stump Motorfærge fra før Syndfloden kaster os over Suezkanalen til Afrika; Toget fra Kairo (ak! Langsommelighed! Forsinkelse! Knutzen, Knutzen, former dig ud over Jordens vide Kreds! -) bringer os - paa Melodien af denne her bekendte: Hvornaar gaar Toget til El-din? "Hvo kan sige det, Herre? i Dag eller i Morgen; det staar altsammen i Allahs Haand", – efter 1½ Times Kørsel langs Kanalen til Port Said.

Silkesjaler til Spotpris! Min Dame, min Herre, kom ind at se, maa vi have den Glæde at traktere med en Kop Kaffe? Men vi er allerede om næste Hjørne; og se, nu luffer Hvalen sig op gennem Vejgrøften - ja, for saadan ser det da virkelig ud, naar Australien-Englands-Damperen fører sine 20,000 Tons gennem Suezrenden. Toldere skal have Pjastre for at syne vore Kufferter og Paskontrollen Pjastre for noget, de igen kalder Karantæne, og en Motorbaad Masser af Pjastre for at tøffe os om Bord. Jeg befinder mig efterhaanden som en Gris, der stikkes.

Men da vi saa omsider lægger til ved de britiske Planker - ah, hvilket Velvære, hvilken Hjemmefølelse, hvilken Lykke for os Germanere, at England hele Verden over ligger uden for hver Mands Dør. Atter Sprog, man forstaar noget af, Manerer, man er kendt med, Mad, der kan spises, Pauser mellem Drikkepengene, Ordenssans, Renlighed. Nynnende gaar jeg ud paa Dækket og staar saa der under Ægyptens Stjerner paa Englands Grund. Og Indiens Hav rækker Haanden ud til Middelhavet, og de hilser paa hinanden og siger: Livet er skønt.

En Sygeplejerske toner frem paa Dækket; og efter hende 4 hvidkittede Mænd med en Baare. Forsigtigt og lydløst glider den over Pontonbroen; langsomt forsvinder den ind i Port Said's mørke Gade, hvor Skiltet stadig viser sit rødflammende Grin: Hver Nat Dans og Variété.

Og Damperens Nerver begynder at dirre; nu har den været undervejs i over en Maaned; hvor længe blive ved med at kigge efter gamle England i Vejviseren? Dens Utaalmodighed øges til Hidsighed, som den skaffer Luft i korte arrige Brøl. Saa endelig giver Kaptajnen sig, og den faar Lov til de første Svømmetag.

*

Og nu havde jeg Lyst til at skrive Dem en lang Beretning om, hvordan Livet gaar for Jonas i Hvalfiskens Bug. Som de Englændere dog forstaar at indrette sig til Søs; dér sidder Damerne om Aftenen i Selskabsrober ved de elektriske Kaminer, Boglæsning, Brevskriveri, Haandarbejde, mest Kortspil; og i alle Slags Vejr marcherer Herrerne overfrakkeløse paa Promenadedækket; paa øverste Dæk driver Ungdommen naturligvis Tennis og Boccia og om Aftenen Dans; Børnene har et halvt Dæk for sig selv, Skibets mange jublende og kvidrende Børn, med Sandkasser og Gynger og store Legetøjshuse til at kravle ind i. Paa Overrejsen havde vi baade Præst og Læge, og Præsten var en rigtig Guttermand, Baadens friskeste og raskeste Person med den mest ukultiverede Latter; her har vi bare Læge til de 1300 Passagerer, og om Søndagen præsterer Skibsofficererne selv Gudstjeneste, dog uden Prædiken, men med mange Salmer og endnu flere Bønner paa Knæ, ligesom Mandskabet om Aftenen kan servere Variétéforestilling - og baade det ene og det andet slutter naturligvis med "Gud bevare Kongen" staaende. Saa ved De jo, at Døre og Vinduer skal staa paa Klem, for Englændere kan ikke leve uden Træk og Gigt og Halskatarrh, og at man skal sige I am sorry, bare man kommer til at se paa en. Radioavisen er en selvfølgelig Dessert til Kaffen efter Lunch, i Dag har Biskoppen i Fullham ved et Cirkulære forordnet Stiftets Præster til paa Søndag fra Prædikestolen at bede om Regn, saa der maa jo være tørt i Taagelandet. Oh, den bitteliden Taar Ovenpaakaffe, 4 Himmerigsmundfulde; saa kan man sidde og snakke med sin Dame ganske højlydt om Naboerne, ham med Whiskynæsen og hende med Snurrevoddet paa Hovedet, og efter 5 Dages Sejlads siger naturligvis en Stemme pludselig brydsk til en: "Hvad? De er jo Dansk?" Hvad svarer man: "Næ, jeg er fra Madagascar; Sproget lyder lisaadan, men betyder noget helt andet." Ak nej, man gaar fra Koncepterne og fremmumler: "De ogsaa?! Godt, vi ikke sagde noget ufordelagtigt om Dem, skønt der var god Anledning til det!" Og Madame, der sin Natur tro vil ile en til Hjælp, fortsætter: "Der er forhaabentlig ikke flere af Deres Type om Bord." Men Farmer Hansen fra Australien bliver slet ikke stødt paa Manchetterne, som han har ingen af; han drømmer bare om de to store Oplevelser, hans Liv ventes endnu at have i Behold for ham: en Bøf med Løg i Esbjerg, dertil en Aalborg, og en gammel Mor i København.

*

Og jeg kunde have Lyst til at invitere Dem med til Te en Dag; den serveres nemlig gratis Kl. 4 i Spise salonen med alle Slags frisk Bagværk paa lange Fade, og de, der kommer først, maa tage det bedste. Hvor dybt tror De, Kulturen stikker hos os Mennesker, selv om vi er Englændere? Uheldigvis er den Dør trang og den Trappe snæver, der fører til Tebordet, og vi er mange, der skal frem ad den. Tænk Dem 1300 Mennesker sidde fast i en Skibsdør for en Flødebolles Skyld! Uha, hvordan mon det gik til, hvis det i Stedet for Bollen gjaldt Bæltet?

Eller jeg vilde tage Dem med op i Butikkerne, for at vi kunde købe toldfrie Silketøjer og - stop! Vi maa til at have Slut paa vor Rejse. Jeg har slæbt Dem rundt saa længe, at jeg er bange for, De begynder at føle Dem lidt træt.

Over mig selv falder der en Træthed, bedst som jeg staar og kigger paa de voksende Søer, eller ikke Træthed, men Beklemthed, Uro, Nervøsitet. Det gaar for langsomt dette

her. Og som Baaden duver nu! Jeg synes, hele Verden er saadan en gyngende Skude, hvis Forlis kan være jagende nær.

Ogsaa har jeg altid bildt mig ind, at Hellas's Kyster var solrige, lave, venligt afrundede, fortrolige. Men se nu, hvor mørke, hvor høje, hvor for sønderrevne de græske Fjælde vender sig fra os hist.

Nej, jeg skulde ikke - hvad skulde jeg ikke? Hvad har jeg handlet fejl i? Hvad skulde jeg ikke have gjort?

Jeg skulde aldrig have skudt min Sag ind under Kejseren. Jeg skulde have modtaget Afgørelsen i Judæa, hvor jeg havde mine egne at forsvare mig over for. Disse Romere - disse Romere, der spankulerer omkring her paa Baaden ikke engang med Næsen i Sky, men ligeud, og ved, at de ejer hele Verden, korrekte, høflige, kølige, ikke til at hugge og stikke i! De gaar mig paa Nerverne! Hvordan skal jeg klare mig over for dem? Og hvordan skal jeg stifte et Kærlighedsrige i Fornuftens og Magtens By? Tilmed siger de, at Nero selv er en Djævel. Naa, for Djævl er jeg ikke bange. Det er meget værre med Mennesker.

Det var ogsaa forkert, at jeg gav Peter saadan af Grovfilen i alle de andres Paahør. Peter er ganske vist en Vejrhone, men han er dog den eneste af hele Sjakket, der duer. Naa naa naa, ikke de hovne, haarde Tanker! De er saamænd gode hver for sig, hver paa sin Maade, de andre.

*

Og Stjernerne fødes, og Stjernerne dør. Maalet nærmer sig; dér stikker Italien sin Taaspids frem som for at spænde Ben for mig, Italien, hvis granithaarde Muskler svulmer af Kraft. Hvad er jeg mod Rom? En lille Jøde, rendt af Lære hos Rabbinerne, rigtig god til at sy Telte, før denne Nærsynethed handicappede mig, mod Kejseren, med Kunst og Videnskabs Fakkelt i den ene Haand og Verdensherredømmets Scepter i den anden? Jeg snakker Jødisk, naar han taler Græsk, mit Vaaben er Synaalen, hans er Lansen, der naar fra England til Eufrat.

Mit fattige Fædreland, dig kalder de rigt! Og se saa Sicilien, der bugner derovre. Mærkeligt, at det løber sammen for mine Øjne, det nære, naar jeg dog ser det fjerne saa klart!

Den Ø kaldes Stromboli, Ilden staar op af den, det jamrer derinde. De siger, det er Helvedes Nedgang her. Mon dog? Skønt - maaske! Saa nær ved Rom, det kunde jo egentlig passe.

Og hvis nu jeg, der har prædiket for andre, selv skulde gaa fortabt!

Men Kristus Jesus, du er min Frelse, og du er min Styrke! Jeg ved ikke andet til Sejr og Salighed end aleneste dig. I logiske Romere, jeg gaar imod jer med Overlogik: Een uskyldig død for de skyldige; ergo alle - uskyldige. Grækere, jeg sætter min Sandhed op mod jer Skønhed: Vist er Verden et Smykke, men et, der er tabt; hvem vil hjælpe Gud med at finde det? Græskromerske Herrekultur, jeg styrker dig med Ydmyghedens Vaaben, Kristi Sindelag, han, som, da han var i Guds Skikkelse, ikke krampagtigt holdt fast paa at være Gud lig, men forringede sig selv og tog *Tjenerens* Skikkelse paa og blev Mennesker lig, ja, fornedrede sig og blev lydig til Døden, en Død i en Galge.

Nu staar Baaden ind i Neapel; saa skal jeg vel lænkes til en Gladiator igen. Angst falder

atter over mig. Og endda vil jeg sejre, ikke jeg, men Kristus i mig.

”Pas!” siger en Italienerstemme, og en af Mussolinis flotte Betjente staar for mig. ”Pas!?” Jeg tager mig til Panden. Bilerne tuder paa Kajen, og i Gaderne rasler Sporvogne klemten-de fort. Det kanonerer - bang! bang! - fra to Krigsskibe, og en Flyvemaskine svipper forbi os i et Maagekast. Endelig faar jeg mig samlet, flyttet til Side og svaret: ”Jamen, jeg skal jo slet ikke i Land her. Jeg skal med til Frankrig; skal først af i Toulon.”

Kaj Munk.